

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: Miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową Mk. 11, bez odnośnienia Mk. 10. CENA POJEDYŃCZEGO NUMERU 50 FENIGÓW.

Ceny ogłoszeń: za wiersz petitiowy jednoszpaltowy na I kol. Mk. 3.00, na II i III kol. Mk. 2.00, na IV kol. Mk. 2.00. Ogłoszenia drobne po 40 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępcę przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rekopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZĘSTOCHOWA, ul. Panny Marii № 29. Telefon № 50. Skrzynka pocztowa № 25

W sprawie obecnej drożyzny.

Powszechnie dają się słyszeć narzekania na niebywałą, szaloną drożyznę wszystkich produktów najkonieczniejszych potrzeby, głoszą wszyscy bez wyjątku, że stan taki jest już nie do zniesienia, i jeżeli potrwa jeszcze czas pewien kataklizm straszny nieunikniony grozi całemu społeczeństwu ludzkiemu.

Zanim rozpatrzmy obecny stan owej drożyzny zastanówmy się chwilę co to jest pieniądz.

Każdy człowiek coś produkuje a przynajmniej powinien produkować. Ten wyrabia meble, ów robi ubranie, inny obuwie, jeden wyrabia zegarki, inny pracuje w jakimś urzędzie lub na niwie naukowej, i t. d. Otóż ten co robi np. buty, potrzebuje ubrania, idzie do krawca żąda ubrania, i daje mu wzamian (to, co sam wyprodukował t. j. buty, lecz krawiec w danej chwili nie potrzebuje obuwia a chce nabyć np. zegarek. Zegarmistrz chce kupić meble, lecz stolarz potrzebuje naczyń kuchennych i t. d. Otóż d.a ułatwienia transakcji wzajemnych ludzie wynaleźli środek zamienny, równoważnik pewien, t. j. pieniądz.

Pieniądze nie są artykułem koniecznej potrzeby. Rublem, marką, koroną lub dolarem nikt się nie odzieje, lecz może za niego nabyć to co mu w danej chwili jest potrzebne. Jest to więc tylko środek zamienny, mający wartość względną. Nie będziemy tu rozpatrywać kwestii od czego zależy większa lub mniejsza wartość pieniędzy, zaznaczymy tylko ogólnie że zależy od bogactwa naturalnych danego kraju, i produktywności pracy członków społeczeństwa. W danym razie chodzi nam o kwestję obecnej „niby“ drożyzny.

Dla wyjaśnienia kwestii weźmy pod uwagę inny środek zamienny, a mianowicie główny produkt żywnościowy, t. j. chleb respective żyto, i przy pusmy, że przed wojną były stosunki mniej więcej normalne, i że gdyby te stosunki powróciły obecnie ustaly by narzekania.

Dla uproszczenia rachunku przyjmujemy takie cyfry, żeby uniknąć ułamków, utrudniających porównanie.

Przed wojną cena korca żyta, wagi 230 funtów, wynosiła mniej więcej 4.60 rb. t. j. 2 kop. funt — czyli, że płacąc dajmy na to za buty (kamasze) 6 rb. dawaliśmy 300 fun. żyta. Ubranie, (garnitur) kosztowało mniej więcej 40 rb. to odpowiadało 2,000 fun. żyta, funt cukru 15 kop. co odpowiada 7 i pół funta żyta, i t. d. obecnie cena żyta (rozumie się zjadowa, a nie paskarska) była niedawno 110 mk., dziś 259, dla uproszczenia rachunku z uwagi na wagę korzec 230 fun. przyjmijmy 230 mk. czyli po 1 mk. za funt, a zatem to, co przed wojną kosztowało 2 kopiejki obecnie powinno kosztować markę — i cena ta będzie identyczna, — czyli że buty kosztujące obecnie 300 mk. ubrania 2,000, cukier 7.50, papieros 0.50 fen. (przed wojną 1 kop.) i t. d. kosztują akurat tyle co przed wojną. Tu z rachunku wypadł nam pewien mnożnik, cenę w rublach lub kopiejkach przed wojenną należy pomnożyć przez 50, a otrzymamy odpowiednią cenę w markach lub fenigach, i ta cena jest identyczna z cenami przed wojennymi. — Gdybyśmy w ten sposób porównali ceny wszystkich produktów, przekonali-

byśmy, że wiele z nich kosztuje akurat tyle co przed wojną, niektóre są nawet tańsze, lecz są i droższe. Wahań się cen jest nieuniknione przecież i dawniej niektóre produkty w pewnych latach taniały, w innych drożały, zależało to od urodzaju, zwiększonych lub zmniejszonych kosztów produkcji, dowozu, popytu i podaży i t. d. To są rzeczy naturalne i nieuniknione.

Tu nastęrcza się b. ważna uwaga. Dla równowagi, wynagrodzenie za pracę powinno być odpowiednie. A zatem robotnik zarabiający np. rubla dziennie t. j. sumię, za którą mógł nabyć 50 fun. żyta na chleb, powinien dziś zarabiać również tyle żeby mógł nabyć 50 fun. żyta t. j. 50 marek. Urzędnik pobierający np. 100 rb. pensji miesięcznej dziś powinien dostawać 5,000 marek i ten stosunek jeżeli będzie zachowany równowaga nie będzie naruszona.

Prosta rzecz, że i np. podatki państwowe powinny być w tym samym stosunku unormowane.

Tu zadanie wdzięczne dla władz państwowych. Ścisłe przestrzeganie bezwzględного trzymania się cen proporcjonalnych, prześladowania srogię nieuzasadnionego podwyższania ceny, i dążenie do obniżenia kosztów produkcji rolnej, a podwyższania wydajności ziemi i intensywności pracy. Nie mała rolę tu gra także uruchomienie przemysłu, dostarczenie surowców, uregulowanie środków transportu t. j. doprowadzenie naszego kolejnictwa do stanu pożądanego. Zresztą w danym razie chodziło nam tylko o to, że sytuacja obecna drożyzniana nie jest tak rozpaczliwa jak sądzi wielu. Prawda, stan nie jest pomyślny, ale nie beznadziejny i pewne niedomagania przy dobrej woli nie trudno usunąć się dadzą i przy pewnej energii czynników miarodajnych do normalnego stanu nie trudno dojść będzie, można.

Roman Świćki

Inspektor pracy XVI obwodu.

Częstochowa, w Marcu.

Sojusz polsko-finlandzki.

Z przybyciem do Warszawy upelnionego ministra finlandzkiego p. Erika Ehrstroma sprawa nawiązania bliższych stosunków z Finlandją stała się aktualną, to też zainteresowane czynniki postarali się dotrzeć do p. Ehrstroma i bezpośrednio zasięgnąć opinii jego w tej sprawie. Na pytanie czy przyjechał do Warszawy w celu rozpatrzenia wspólnie z Rządem polskim warunków pokojowych sowieńców? Odrzekł stanowczym tonem, że Finlandja nie otrzymała dotychczas żadnych propozycji pokojowych ze strony Sowdepji; przyjazd ministra do Warszawy nie wpływa z potrzeby dyskusji nad warunkiem pokoju, lecz z konieczności porozumienia się wzajemnym dwóch rządów państw najbliższej zorganizowanych, w konstatacji państw, powstających na gruzach imperium rosyjskiego:

rozważenie, czy Rosja jest w mocy zapewnienia im odpowiedniej gwarancji, tek moralnej, jak i materialnej.

Jeśli drugorzędne państwa winny skonsolidować swoją akcję w obecnej przelomowej chwili, dla przeciwstawienia się groźnemu sąsiedlowi, to tem bar dziej sojusz ścisły winien nastąpić między Polską a Finlandją, dzierżącymi w swych dłońach kracowca ognia łańcucha oddzielającego Rosję od Europy.

Jedynolity program dyplomatyczny i socjalnej akcji jest niezbędnym warunkiem sojuszu między dwoma narodami posiadającymi identycznych przeciwników, oraz indentyczne dążenia polityczne.

To właśnie jest podstawową przyczyną przyjazdu p. Ehrstroma do stolicy na szel.

Finlandja nie ma powodu obawiać się ofensywy bolszewickiej; od roku 1918 wschodnie granice Finlandji są ustalone i zabezpieczone. Strzeżone są stwardo i umiejtynie. Bolszewicy doskonale orientują się, że ze strony Finlandji nie należy się spodziewać walki zewnętrznej. To też nie piestują oni względem niej agresywnych intencji, mając jeszcze świeżo w pamięci wyryte odniesione w walce o niepodległość fińską, srogle porażki.

PROTEST PRZECIW GWALTOM CZESKIM.

W ub. niedzielę na placu Teatralnym w Warszawie odbył się wiec protestacyjny przeciwko gwałtom czeskim na Śląsku Cieszyńskim.

Oswobodzenie Finlandji było jednym z cudów, którymi obfituje odnośnie do pokrzywdzonych ludów obecna wojna.

Gdy generał Mannerheim wypowiedział walkę czerwiej armji, z trudnością udało się uzbroid przeważnie w myśliwską broń oddział złożony z 1200 ludzi.

Niebawem garstka ta rozbiła korpus bolszewicki, zaopatrując się w zdobytą na nieprzyjaciela broń i amunicję. To stanowiło podstawę do dalszej wojny. Reszta niezębna zdobywali stopniowo w części przy pomocy Niemiec.

Obecnie Finlandja stanęła już na twardym gruncie, mając wzorowo funkcjonującą administrację wewnętrzną powstałą na prawach autonomji przyznanej Finlandji przed 100 laty. Obecnie wzmożnić pragnie swój bit zawarciem dogodnych sąsiedzkich sojuzów. Zaczęto od reorganizacji armji fińskiej przy pomocy misji wojskowej francuskiej. której stara niom powierzyli to wielkie zadanie.

Finlandja przeżywa kryzys ekonomiczny na równi z innymi państwami z powodu braku produktów, zatamowania komunikacji morskiej.

Mimo to przemysł jest uruchomiony; fabryki warczą, a papiernie nie są w możności zadośćuczynić obywatelom. To też organizm społeczny w Finlandji w porównaniu z naszym jest o wiele mniej porażonym obecna wojna.

Gdzieniedzie przejawiają się nlike odruchy rewolucyjne noszące etykietę komunistyczną, lecz są one w samym zarodku tłumione nie tylko armją, lecz duchem ludu panującym, w narodzie mającym jeszcze do pomocy cywilną 10 ty sieżną straż bezpieczeństwa znakomicie zorganizowaną.

Każda wojna musi być uważana jako rzecz przejściowa. Obecnie nadeszła chwila rozważenia warunków podstawowych zbliżającego się pokoju. Sojusz jedynolity wszystkich państw graniczących z Rosją staje się koniecznością nieodzowną dla uniknięcia błędnych posunięć, lecz przedewszystkiem należy ugruntować silne podstawy własnych żądań nim się przystąpi do rozpatrywania obcych warunków.

Więc zagaił inż. Witold Okoniewski z Bielska Cieszyńskiego, poczem ks. Brzoska, członek Rady Narodowej w Cieszynie zobrazował obecną sytuację na Śląsku Cieszyńskim. Pożatem przemawiał: poseł Gdýk, Czerniewski, Jaros i pos. ks. Starkiewicz.

Po przemówieniach ostatni mówca odczytał następujące rezolucję:

Obywatele słocznego m. Warszawy wszystkich odcieni politycznych i warstw społecznych zgromadzeni na wiecu międzypartijnym:

1. protestują z najgłębszym oburzeniem przeciw gwałtom czeskim, dokonywanym pod bokiem czeskiej żandarmerji a przedewszystkiem przeciw nieprawemu i nieuczciwemu usuwaniu ludności polskiej z zagłębia Orłowsko-Karwińskiego;

2. przeciw stronniczości i bierności Komisji plebiscytowej w Cieszynie, która nie daje gwarancji bezpieczeństwa mienia i życia;

3. Wzywają rząd do użycia wszystkich środków, by odeprzeć zamach czeski, a ludności śląskiej umożliwić wolność słowa, prasy, zgromadzeń i swobody głosowania;

4. do przedstawienia sytuacji na Śląsku wobec konferencji w Paryżu i całego świata cywilizowanego;

5. przesyłają gniebnionym braciom śląskim pozdrowienia i zapewnienie, że Śląsk musi pozostać polskim i że Warszawa nigdy nie uzna sfalszowanego plebiscytu i jak w styczniu roku zeszłego stanie do czynnej obrony.

Rezolucję tę przyjęto jednogłośnie, cym oklaskami oraz okrzykami, skierowana nemi przeciw Czechom.

Następnie wybrano delegację w osobach ks. Brzoski posła Gdýka, p. Przewoskiej, A. Raura i F. Gembickiego, która na czele sfornowanego z przybyłych na wiec pochodu udała się do ministerjum spraw zagranicznych.

Telegramy.

Przeciwko L. George'owi.

Paryż. Na posiedzeniu izby deputowanych w dyskusji nad polityką zagraniczną wystąpił Barthou z gwałtownym zarzutami przeciwko Lloyd George'owi z powodu jego chwycnego stanowiska wobec Niemiec. Podczas wyborów — mówił Barthou — był Lloyd George za politykę energiczną, a teraz stara się uprawiać wobec Niemiec politykę koncesji, z której pragnie korzystać, podczas gdy Francja staje się celem przekleństw i przedmiotem uczuć zemsty. Barthou oświadczył dalej, że Niemcy ocieągają się z wypełnieniem najważniejszych postanowień traktatu pokoju. Francja jest dość silna, aby nie ścierpieć ani niesprawiedliwości, ani też ataków na jej godność. Dalej wyraził Barthou ubolewanie z tego powodu, że senat amerykański nie ratyfikował traktatu pokojowego, a w końcu uskarżał się, że anglicy i amerykanie pragną dokonać rewizji traktatu pokoju z Niemcami kosztem Francji. Mówca wyraził uznanie dla Millerand'a, ponieważ Millerand pilnie śledzi te fakty, o których mówił Barthou i broni interesów Francji.

Przechodząc do kwestji rosyjskiej, powiedział Barthou: Ulegliśmy w tej sprawie złudzeniu — w szczególności co do polityki wobec Kołczaka. Narodowość wchodzące (porządko) w skład państwa rosyjskiego, nawiązują stosunki z Rosją sowieńców i doznają przytem zachęty ze strony Anglii i Włoch. Musimy przewyżycić nasze przesady i baczyć, abyśmy nie przystąpili zapóźno do zabezpieczenia naszych interesów.

Teatr PARYSKI

Tylko 2 dni!

we Wtorek 30 i Srodę 31 Marca r. b. wia

Dla młodzieży dozwolone.

20 procent z ogólnego targu przeznaczają się na ŚWIECONE DLA ŻOŁNIERZY.

„CYRK FABRIELLI”

Sensacyjny dramat w 6-ciu częściach. W roli tytułowej tresowany koń „EMIR”.

UWAGA: 1-go, 2-go i 3-go Kwietnia jako w ostatnie dni Wielkiego tygodnia przedstawień niebędzie.

Orkiestra Sekstet Artystyczny pod dyr.
p. JERZEGO BURSIKA

CENY MIEJSC: W loży kupon 8 mk., Krzesło
parterowe 6 mk. Miejsce na galerji 4 mk.

Początek przedstawień w niedzielę i święta
o godz. 3 pp. w dni powszednie o godz.
5 po poł. w soboty o godz. 4 p.p.

Teatr „ODEON”

W poniedziałek 29, wtorek 30 i srodę 31 Marca 20 proc. ogólnego targu przeznaczają się na ŚWIECONE dla żołnierzy. Program od poniedziałku 29 do środy 31 Marca.

Początek przedstawień w dnie powszednie o godz. 5-ej w soboty o godz. 4-ej, a w niedzielę i święta o godz. 3-ej po poł.

Ceny miejsc: Miejsce w lożach po 7 i 8 mk. Krzesła parterowe 6 m.

HONOR

Wybitny dramat życiowy w 5 ciu aktach, wszechwiatowej wytwórni

„Triangle” w New-Jorku

NAD PROGRAM:

NARZECZONY Z MUSU

Wyśmienita farsa w 1 akcie.

UWAGA: W czwartek 1, piątek 2 i sobotę 3 Kwietnia jako w ostatnie dni Wielkiego tygodnia przedstawień nie będzie.

w CZĘSTOCHOWIE

Kino-Teatr „NOWY”

ul. P. MARYI № 43.

TELEFON 394.

Program od poniedziałku 29 Marca i dni następnich.

ODTRACONA

(Córka wzgardzonej)

Przepiękny dramat w 6-ju cz. z prologiem ilustrujący okropne przejścia córki wzgardzonej

w roli głównej piękność duńska **HEDDA VERNON.**

- 1) Kobieta, jakich wiele. 2) Córka wzgardzonej. 3) Fatalny wystrzał. 4) Oskarżona przed sądem. 5) Uniewinniona. Przepych w wystawie! I dowiedziała się kto jest jej ojcem. **Wspaniała gra!**

Muzyka Sekstet Artystyczny pod dyr. p. Czesława Kaukala. Początek przedstawień w dnie powszednie o godz. 5-ej, w soboty o godz. 4-ej, a w niedzielę i święta o godzinie 3-ej po południu. Program codziennie do godz. 11 wic.

Dr. Wł. Kahl

choroby kobiece, akuszerja, wewnętrzne

Przyjmuje od 1-iej do 4-iej ulica Dąbrowskiego 6 (Sokoła) II piętro.

Ogłoszenie.

6 kwietnia b. r. odbędzie się licytacja na restaurację pod „Kogutkiem” od sumy 2000 mk. in plus. Oferty w zapieczętowanych kopertach należy składać w Magistracie, Wydział Gospodarczy. **Magistrat.**

Lekarz-dentyfa

Michał Giejnec

ul. Panny Maryi (Aleja 10)

TELEFON 350

Przyjmuje codz. od 9-1 i 3-7 w.

Dr. Stefan Purski

choroby skórne i weneryczne

godziny przyjęcia 1-11, 1-1

Kilickiego 4.

Dr. Stefan Kon

spec. akuszerja i choroby kobiece

powrót

ul. Kościuszki Nr. 16

Przyjmuje od 4 - 6 po południu.

Maszyny do pisania

kupuje polskie i lub rosyjskie, również podlegające reparacji

FELIKS KON

Warszawa, Złota № 27, Telefon 204-84.

DRUKARNIA F. D. Wilkoszewskiego

w CZĘSTOCHOWIE, ul. PANNY MARYI Nr. 38.

WYKONYWA:

AFISZE, PROGRAMY, KWITARIUSZE TABELI, PAPIERY LISTOWE, KOPERTY, RACHUNKI, ZAWIADOMIENIA SŁUBNE, LISTY ZAŁOBNE, KLEPSYDRY, CYRKULARZE, USTAWY, SPRAWOZDANIA, DYPLOMY, BROSZURY, DZIAŁA, KSĄZKI DO NABOŻENSTWA, BILETY WIZYTOWE, ORAZ WSZELKIE DRUKI DLA INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH SPOŁECZNYCH I PRYWATNYCH

Ogłoszenie.

I kwietnia b. r. odbędzie się ustna licytacja na łaki przy ulicy św. Jana oraz na trawę przy prochowni. Warunki licytacji są do przejrzania w Magistracie, Wydział Gospodarczy. **Magistrat.**

Zęby sztuczne nawet poluzowane, kupuje i płaci najwyższe ceny białej kolejkowej wyd. w Górze ul. P. Maryi 38

Kto chce mieć dobre i tanio odwiedzić i przesłany kapelusze damski lub męski niech spiesz się do chrześ. Pracowni Szpejzary Kościuszki 23 m. 11 tamże pralnie i prasownie numer 667-

Gospodyni wiejska poszukuje zajęcia do dworu lub na prosiwo ul. Kordeckiego 19 m. 9

Zginił plus polcejn rasy wilkow, młody, należący do Husyniary Siedziej. Osoba która zatrzyma psa promocyjnie oświadczenie Ekspertyzy Siedziej polcejn oświadczenie (ul. Dąbrowskiego 4). W razie oświadczenia psa w osobę właściciela ukryć psa wdrożone będzie dochodzenie karna

Skradziono notes savierskiej pa report oraz dowód osobisty kolejowy wyd. w imię Ludwika Suchego. Uprasa się o zwrot dowodów osobistych do skrytki Górze ul. Czap. Wład. Stawa w 14

Kawaler - Rządca samodzielny pomocnik sądu. Wład. II Aleja 35, Topola sklep galanterji

Zginił wyślij smary. Uprasa o odprawienie za sw witem wynagrodzenie ul. św. Barbary 16 m.

Poszukuje 2 (dwa) pokoje z oddzielnym wejściem, ewentualnie całe mieszkanie z dwoma wejściami w okolicy II-iej lub III-iej Alei, Kościuszki, Pięta i Sokoła. Oferty do „Adwokata”